

Přírodopis 21.stol.

Předmluva

krátký epos

napsal ve Veselí nad Lužnicí

v letech 2015-2017

vlastní ilustrace

I. vlastní vydání 2020

Elektronická podoba imituje knihu

Spoustu let, vlastně celý život, stále dokola poslouchám a vidím, jak je příroda na úbytě. Jak ji lidé všemožně potlačují a přetvářejí. Zkusil jsem o tom napsat báseň.

Záhy mi došlo, že tohle téma je velmi obsáhlé a navíc dost ponuré. Zvláště, když vezmu v potaz naší kulturní vyspělost a vzdělanost.

Sám, zprvu vyděšen hororovým obsahem, nedal se zviklati snadnou myšlenkou odvrátit hlavu.

Martin Kubát

Oceáne, dávná představo nedozírných plání,
svá tajemství již jen v hlubinách chováš.

Jsi spoután mapou v tomto klání,
lidem nikdo nezabrání,
změnit starý řád – napořád.

Ty, co vládneš velkou silou,
držíš svěží tento svět,
nazývat tě vodou živou,
na tvé slávě nutné lpět!

Vyprávěj příběh o svém žalu,
zpověď o jasném bezpráví.
Odpusť jim touhu po rozmaru,
vždyť sami se chtíčem popálí.

Nákladní lodě

Výtlač kvanta mugatun,
nejmíň má ten koráb.
Vozí zboží do všech moří,
vozí zboží, vozí.

Motory hřmí a burácí,
vyjí v mračnu vodních mas.
Spalují odpad z ropných věží,
spalují mazut, spalují.

Kolem je kouř a strašný hluk,
obchod má věru lepší zvuk.
Sune se vpřed, smrdutý vřed,
sune se vpřed a vpřed.

A ON TO VÍ

Dobyvatel

Ve stopách lodí jako stín,
probuzen anděl, Perutin.
Ryba co krásou bere dech,
šíří se po všech oblastech.

V ostnech má jed a stále hlad,
kořist ho nezná, je přítel? Snad.
Veškerá fauna končí s tím,
když přemnožen jest – Perutin.

A ON TO ZNÁ

Rodina Tuňáková

Starý pan tuňák se svojí chotí,
mnohých měl bratrů, mnohých dětí.

Co celý širý modrý lán,
jim byl tehdy ponechán.

Připlula loď a za ní druhá,
natáhly síť, ozvěna Hurá.

Přeoraly mořský svět,
období to hrůzných běd.

Řež – a s jakou vervou!
Zachvátila mořský svět -
o tom se musí ódy pět!

Starý pan tuňák bez své choti,
nemá už bratrů, nezná děti.
Konec rychlý byl mu dán,
přemožen a pochyťán.

A ON TO VÍ

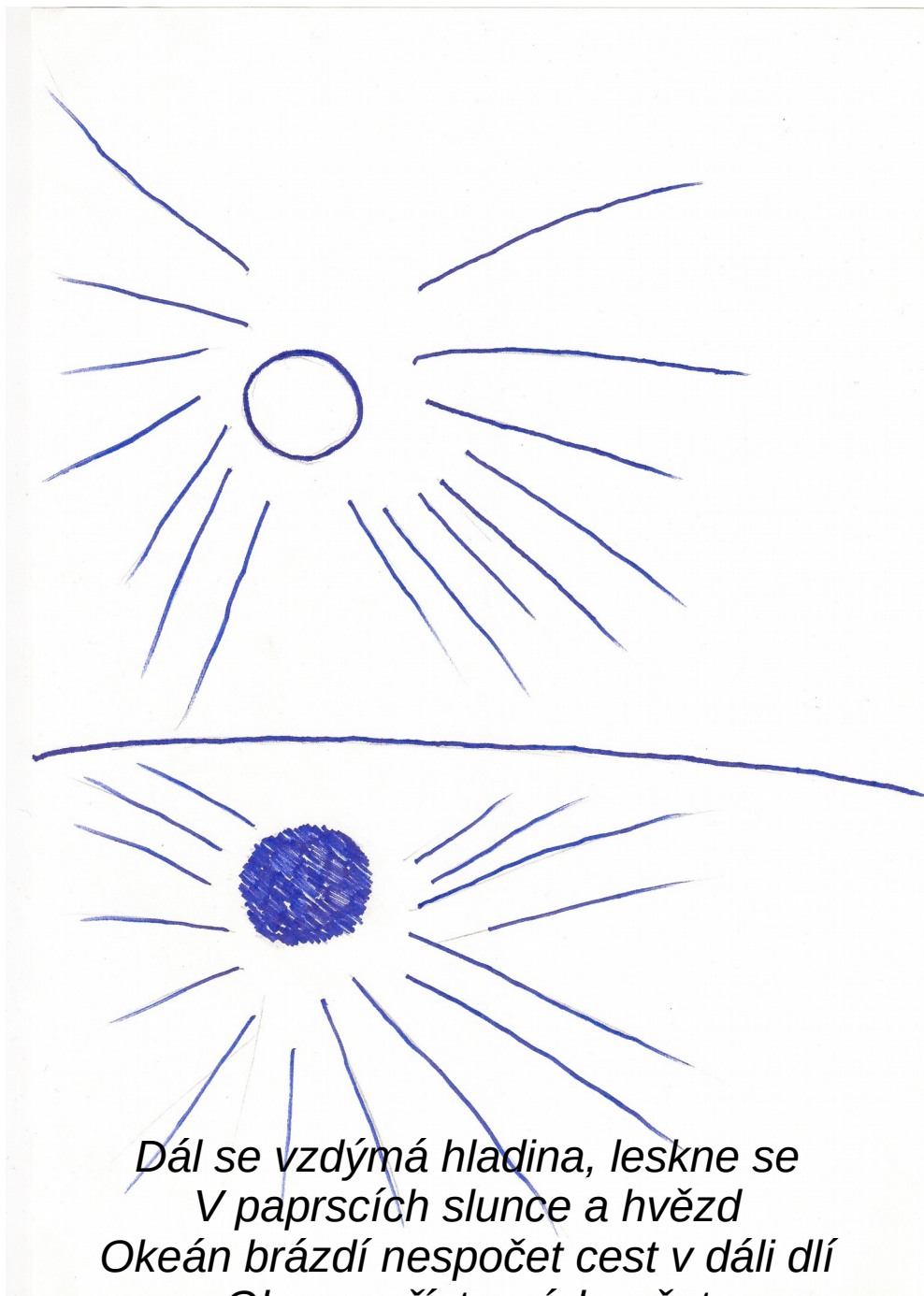
Rosolovci

Prostor zel volný a byl přán,
všem roztodivným medusám.

Obrovská hejna z rosolu,
nedají šanci jiným.

Zakryjí celou oblohu,
šťěstí přeje živým.

A ON TO ZNÁ

*Dál se vzdýmá hladina, leskne se
V paprscích slunce a hvězd
Okeán brázdí nespočet cest v dáli dlí
Obzory přístavních měst*

Oceáne, odvěký příteli,
svá tajemství již prozrad' nám.
Jsi mnohem menší než kdy dříve,
pro toho, co touhou hříme,
smazat starý řád – napořád.

V propastech se schovávají,
navzdor tlaku, chladu, tmě.
Ti, co ještě domov mají;
obří jsou to olihně.
Další divní jsou tam tvoři,
možná že i okřídlení oři.
Ne, už mnoho času jim nezbývá,
změna odevšad se ozývá.

Žralok

Ostrov

Na obzoru nová zem,
uprostřed vln se točí.
Nazvat skládku ostrovem,
jen když sejde z očí.

Úchvatně roste tento div,
plný slunných pláží.
Turista jako kobylka,
se sem neodváží.

Tady je volná příroda,
na kostře našich zbytků.
Od každého národa
dostala igelitku.

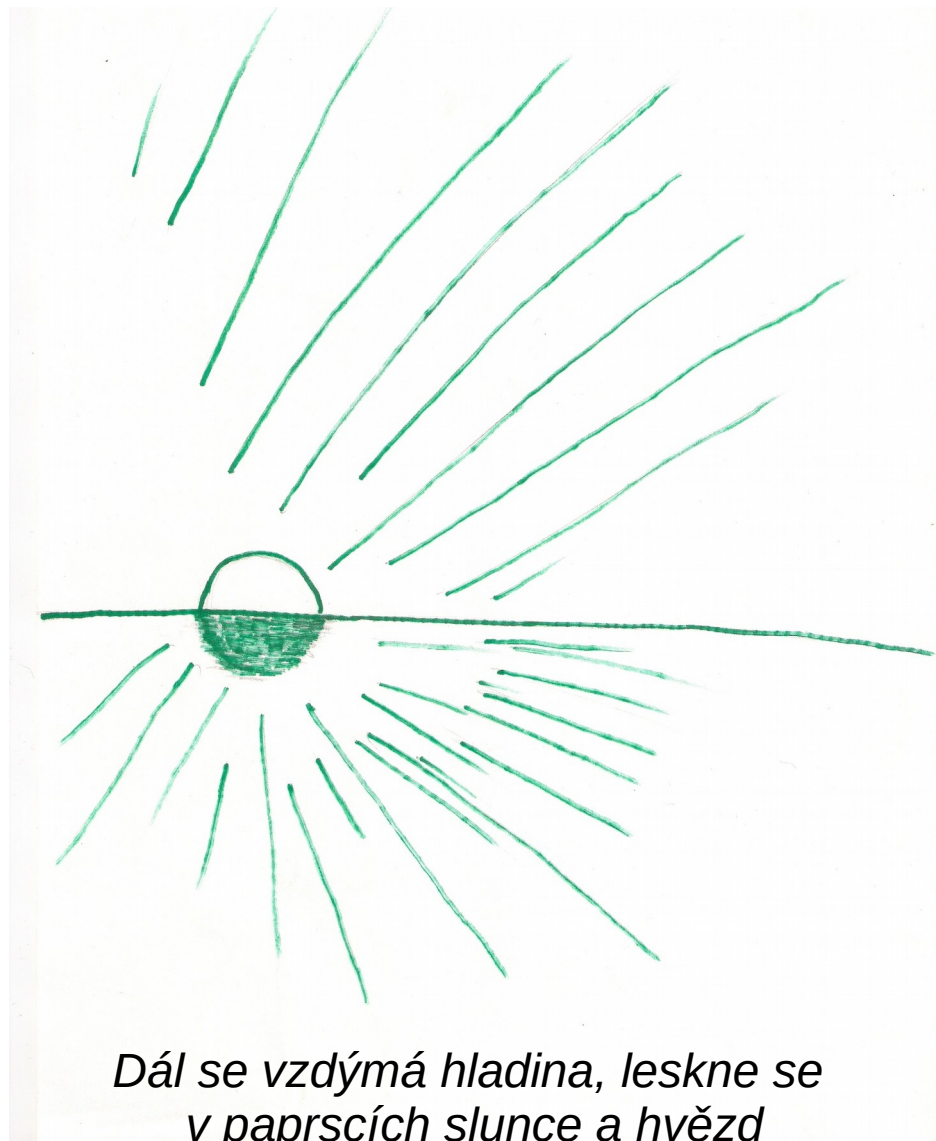
A ON TO VÍ

Bájný tvor, dřív vládce moří,
ladně brázdí stránky knih.
A obrazovky život křísí, pro radost těch,
kteří během stovky let!
Stovky miliónů let – nechali zmizet.

Ploutev cenná jako zlato,
se stala jeho neštěstí.
Malý kus slavnostně vařen,
pro blahorodí vetších stařen,
léčí prý vše prokletí.

Ten co unik velké síti, zamotal se do menší.
Žere plasty, šnůry, ryby nejsou,
schovává se u dna sil.
Býval mocný tento dravec,
v oceánech hojných dní.
On, co zůstal poslední,
nenašel druha,
nepoznal svůj dávný svět.

A ON TO ZNÁ

*Dál se vzdýmá hladina, leskne se
v paprscích slunce a hvězd
Okeán brázdí nespočet cest, v dáli dlí
obzory přístavních měst*

Oceáne! Oceáne, slyšíš nás?
Já chci a chci znát odpovědi,
na vše, co mě napadne.
Ani zrnko písku se v tobě neschová,
najdu ho, i kdybych tomu měl obětovat celý čas.
A co ty?
Co by jsi chtěl?

Ty, co vládneš velkou silou,
držíš svěží tento svět.
Nazývat tě vodou živou,
na tvé slávě nutné lpět.

Ty, jenž naším býváš dárcem,
zákonů svých nezměníš,
kdo má komu býti rádcem?
Co si o mě pomyslíš?

Řeka

Sbírá vláhu,
od pramene k ústí stále roste.
Spojnice koloběhu vody,
žíla i tepna života

Je plná zvláštních nových věcí.

Zkutý náhrdelník jezů, splavů,
přehrad vzdymadel a koryt,
zdobí její úzký krk.
V pase vzrostla o nádrže,
živíc sinic díky hnojivům,
z polí steklých v ní.

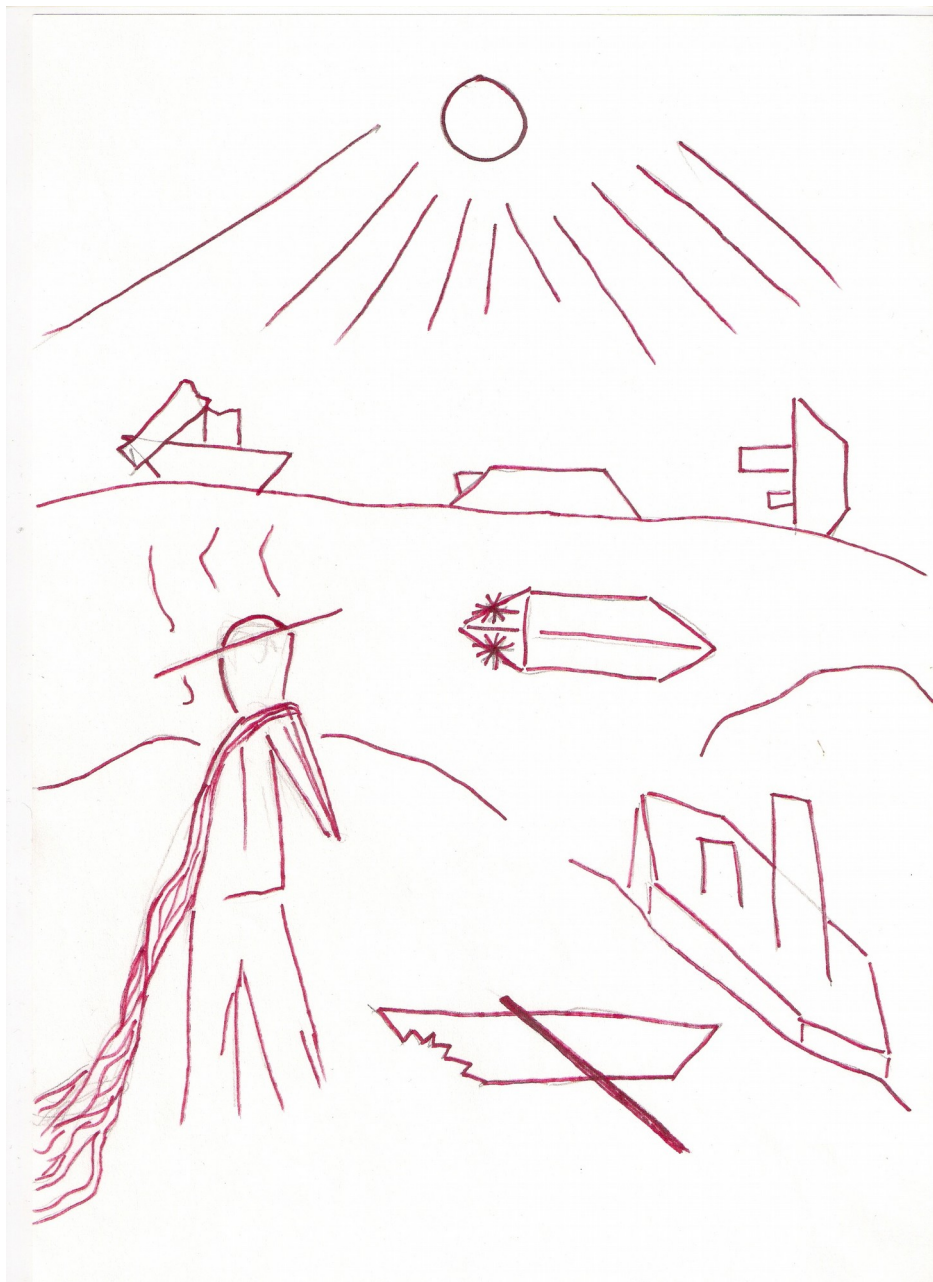
Ta modrá krev
jest již kalná
z jedovatých příměsí.

Boj o život má nový rozměr,
ohrožen tak celý rod.
Jak se mění síly poměr,
běh věcí má jiný chod.

Břehy má husté z cizích rostlin,
invazivních druhů dalekých končin.

Pod hladinou se seznamují,
v tichosti, před zraky skryty,
všechny možné dravé ryby.
Však bez vodítek, bez pánů,
tvoří smečky tyranů.
- v nové zemi už nic jim není svaté.

Ráda proudí, zurčí, klokotá,
o kámen se sráží v svěží tříšť.
A když může tak plyne,
jako by dohnat chtěla to,
co v ní už dávno uteklo.
- to musela být krása.

Jezerní poušť

Na březích písečných dun,
sedával rybář před pár lety.
Jezerem to místo zvali,
než mu všechnu vodu vzali.

V nových sypkých žlutých vlnách,
vraky lodí obzor brázdí,
bez posádek, bez cíle,
jenom písek na míle.

Širé pláně podél řek,
zorány a sety byly.
K polím příděl vláhy tek,
zbytek vypil dobytek.

Brodí se rybář zlatou závějí,
za sebou vleče prázdnou síť.
Co vlastně je fata – morgana ?
Obraz dnes – z nedávna ?

Ledovec

Viděl jsem spousty bílých moří,
prošel vánice dalekých míst.
Svěží jsou pohoří pokrytá sněhem,
vzdorují bouřím a v mrazu pevně bdí,
nad světem okolním.

Můj děd byl strážcem zimních plání,
dlouho zůstal nespátřen.

Píše o něm mnoho bájí,
však já – zklamal jsem.

Již není klidu v království,
dobyty všechny skály jsou.
Nejvyšší obr svázan nejvíc -
základním to táborem.

Sem se hrnou zvláštní reci,
hrdinové všedních dní,
touží zdolat hrdou horu,
žádný není poslední.

Kde to leze, všude kálí,
šplhá, zuby zaťaté -
v posedlostech svého světa,
čeká pocty! k tomu určené.

Mě nezbyvá než přihlížet
a vzývat dávné bohy.

Člověk pevně drží moc,
nad planetou i když je noc.
Dostal šanci, dostal rozum,
už neklaní se hvězdným vozům.

Má svou hlavu, svoji vůli,
kvůli ní tak zláme v půli,
každou duší, každou horu,
každý se má na pozoru.

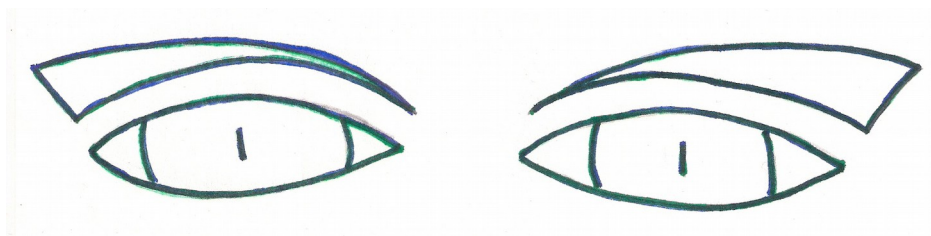
Už nikdo neví co se stane,
snad jen slunce znovu vstane,
podívat se na svůj háj,
ztracený to kdysi ráj.

Masa lidstva žije v bolu,
chudobě a hladomoru.
A nečiní nic pro mocné,
a mocní plodí bezmocné.

Nemá co jíst, však synů šest,
ti žebrat jdou do cizích měst.
A to co živí jejich plémě,
zmítá se v agonii celé Země.

Ztratil již úctu vládce náš,
co svojí matce, vlasti dáš?
Jak kajícně se červenáš,
necht' rozhodne – co uděláš!

A ON TO VÍ

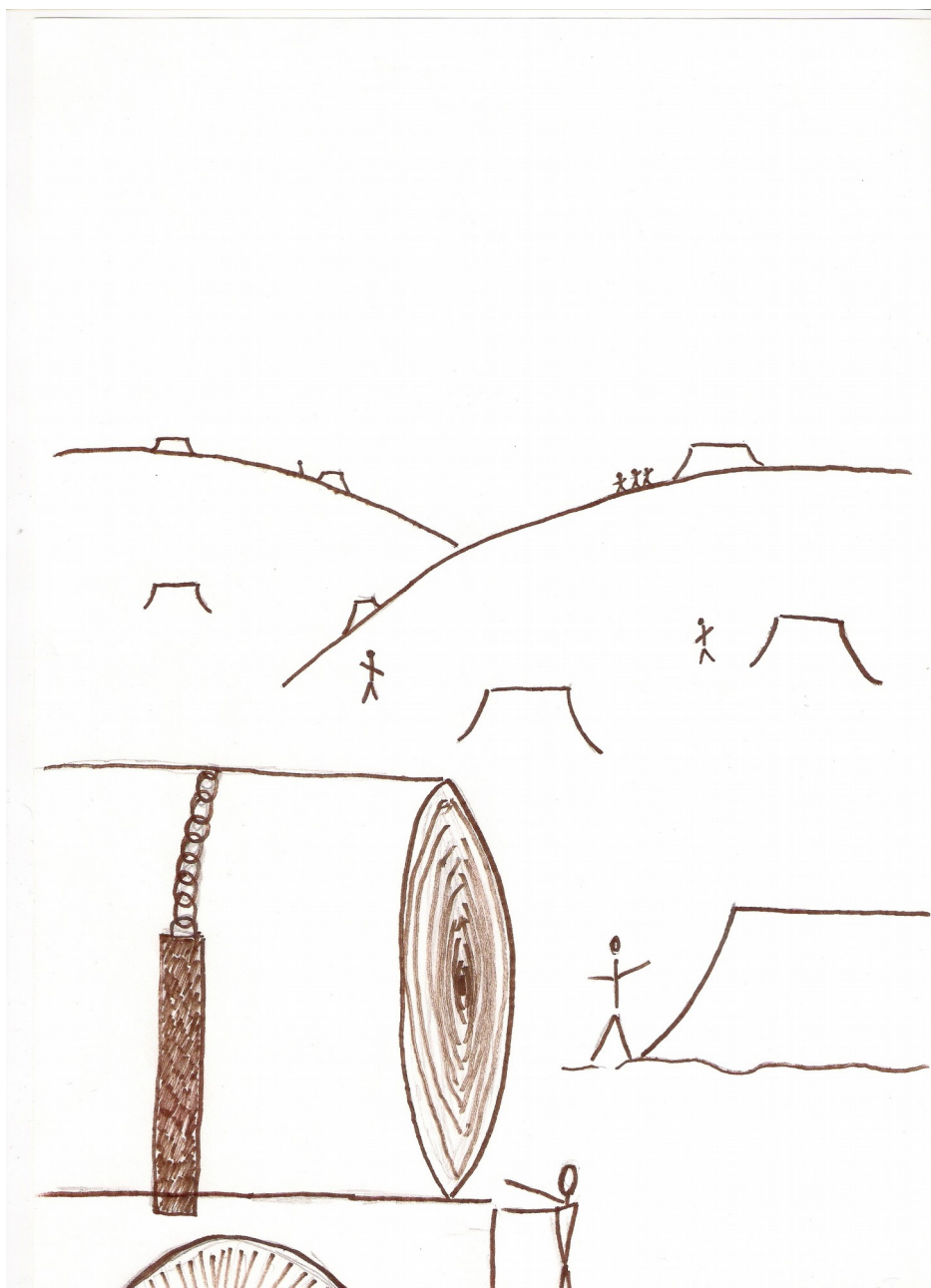
A ON TO VÍ, ON TO ZNÁ
SVÁ PROVINĚNÍ PŘIZNÁVÁ.
SIC LAČNOST STÁLE PŘEVLÁDÁ,
A ON – JI NEZVLÁDÁ.

Jaký byl pohled na tuto zem,
když byla ještě pralesem.
Když táhla stáda skrze step,
bylo to jako její tep.
Když táhla hejna napříč v dál,
a svěží vánek k tomu vlál.
Kde mocné stromy vládly všem

...

On tady stál již tisíc let,
v hustých lesích vynik hned.
Majestátná chloubka i mocný kmen,
teď poražen byl řetězem.

Tak padl této země král,
aby se všechen život bál.
Aby poznal, že je tu nový řád
a to – pokud možno – napořád.

A nový král má křivý hlas,
kdyby se slyšel - jaký d'as.
Chce zničit zbytky svojí říše,
pro pocit moci ve svém břiše.

Už zbouřil skálu, dobyl vzduch,
tím vším povznesl vlastní druh.
Na úroveň pijavic,
musí mít víc a víc, víc.

Ba, nedá se nijak zastavit,
ten přemnožený parazit.
Jak myslí a s klidem lže,
bude zázrak, když něco přežije.

Zastavěl Půdu, Zamořil Vzduch,
Znečistil Vodu, vše pro – svůj Druh.
Vymyl mu Mozek, VLASTNÍ CHTÍČ,
s možností Tvořit – Tvoří KÝČ.

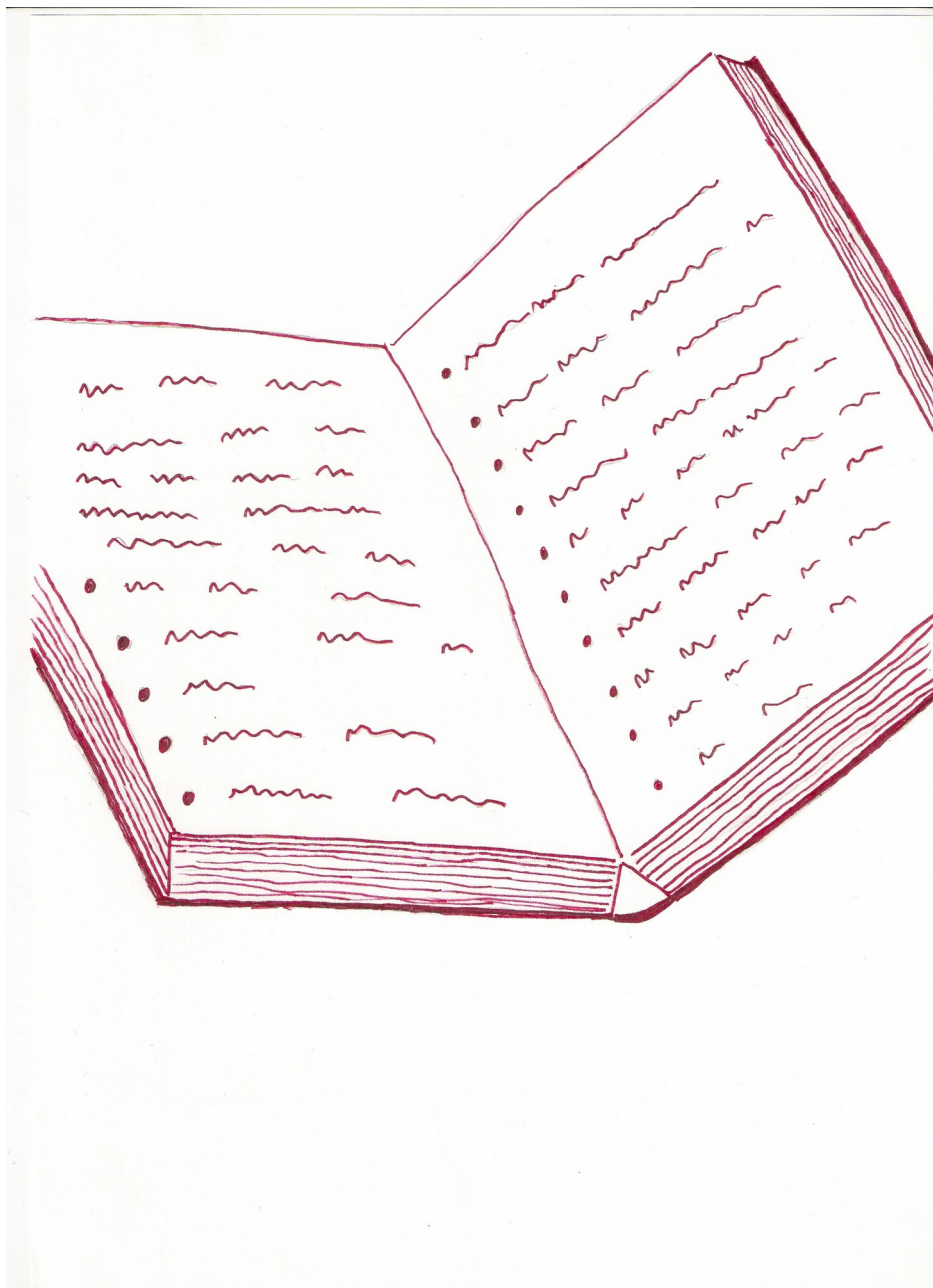
Po hejnech sarančat, zbyde jen poušť

A ON TO VÍ

Zlostně teď zvolá:
- Už toho dost!
Nechci to slyšet,
chci jen svou kost!

Co je mi po tom?
Já mám svůj lup.
Co bude potom?
Štěstí si kup! -

- Tak mluví král a podlý řád,
co by chtěl trvat napořád.

Příroda DNES

Jediná známá žirafí rodina v přírodě byla odchycena, aby obohatila chov v zajetí

Plocha deštného pralesa se v minulém roce opět dramaticky snížila. Vlády slibují více jídla.

Invazivní rostliny a živočichové již obsadily značnou část volné přírody v Evropě a Americe.

Základní antibiotika přestala působit. Rezistence bakterií nadále roste. Zachrání nás nanoboti?

Spotřebitelé už dvacet let nejedli velryby, protože je vybili. Prý jim v jídelníčku vlastně vůbec nechybí.

Pytláci porazili poslední starý strom. Příštích tisíc let nikdo takový neuvidí.

Tak dlouho se mluvilo o úbytku životního prostoru pro velké kočky, až lvi a tygři najednou vymřeli.

Fosilní paliva tvoří pouze 30 procent trhu s energií. Což je i tak celkově více spotřeby než před 10ti lety.

Desertifikace pokračuje, miliony lidí v pohybu..

Ekonomika roste

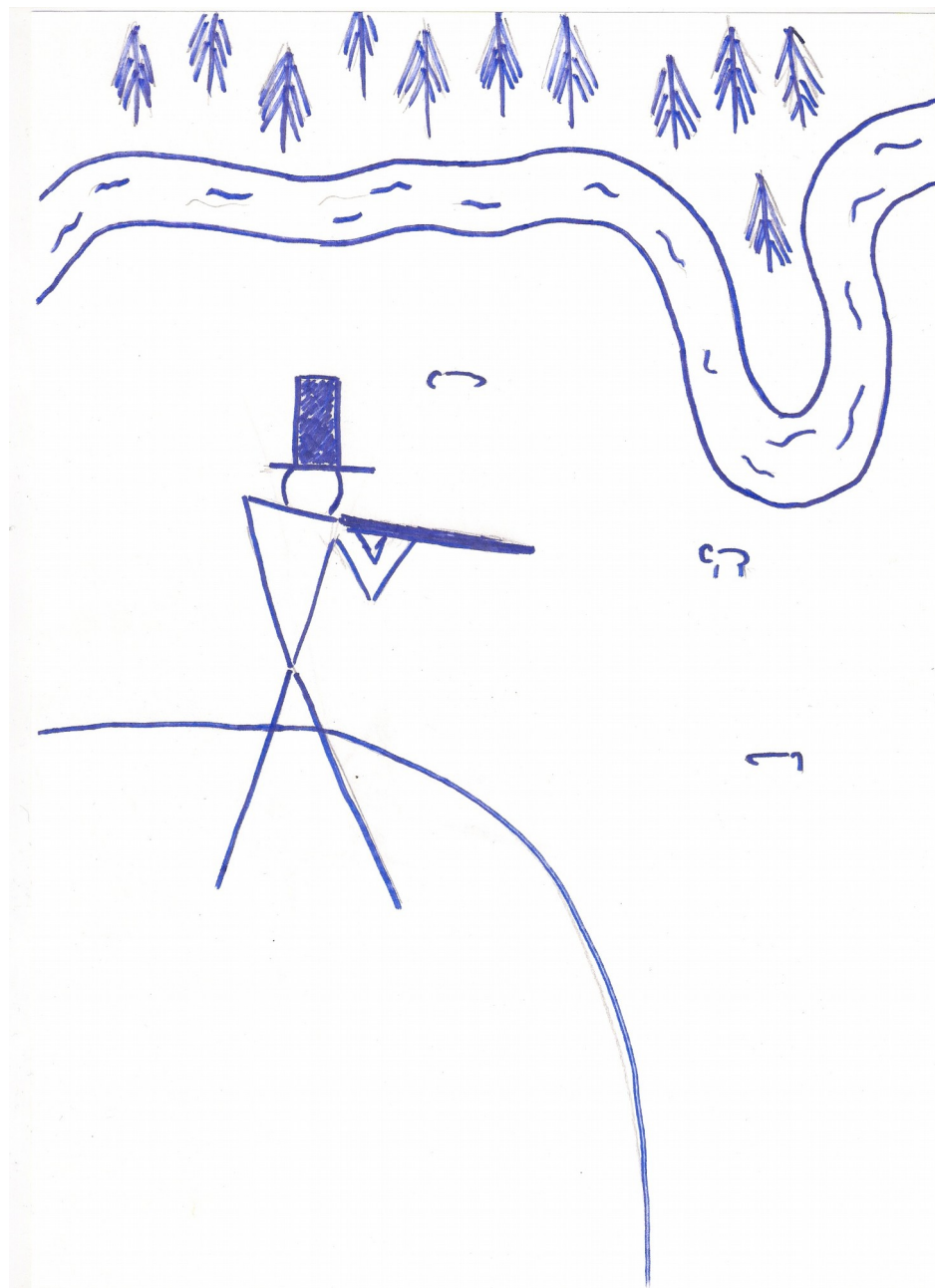

Lovec

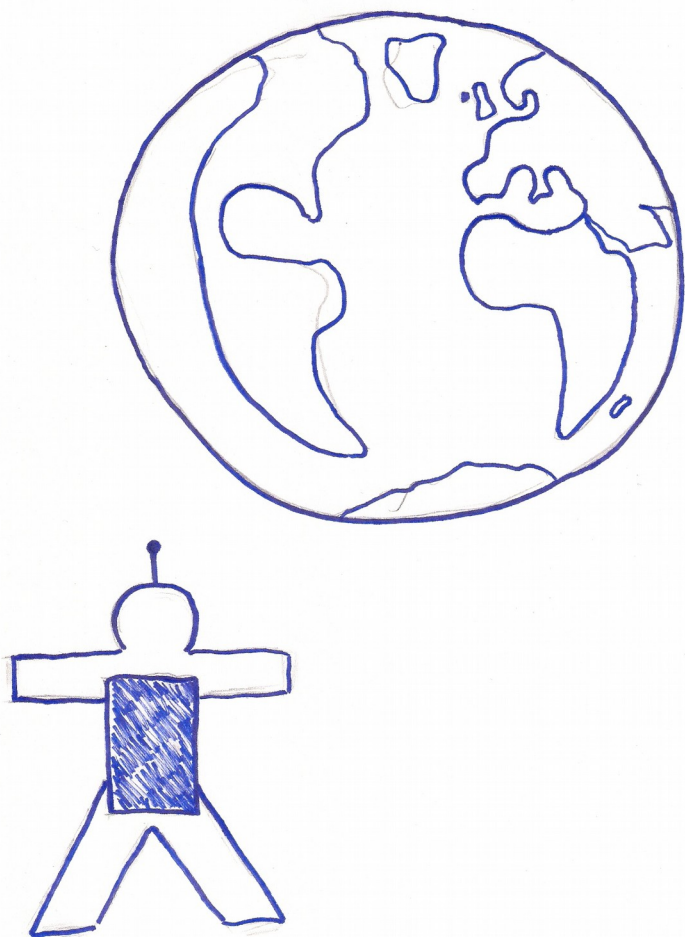
Býval jsem lovcem – a co víc,
kořist držel v úctě.
Pak jsem se změnil, zvíře zkrotlo,
náhle bylo v uzdě.
Již dlouho žijem takto spolu,
nedílná součást mého stolu,
však já mám stále větší hlad.

Kde kráva žije v těsné kóji,
prase neví, že je prasetem.
Slepice se uklovala,
hormonama s brojlerem.

Tlusté stehno s gustom křroupne,
v úsměvu těch mastných břich.
O kolik kilo ročně stoupne,
výměra těch podlých křivd?

A ON TO VÍ, ON TO ZNÁ,
SVÁ PROVINĚNÍ PŘIZNÁVÁ.
SIC LAČNOST STÁLE PŘEVLÁDÁ,
A ON – JI NEZVLÁDÁ.

Jaký byl pohled na tuto zem,
když byla ještě pralesem.
Když táhla stáda skrze step,
bylo to jako její tep.
Když táhla hejna napříč v dál
a svěží vánek k tomu vlál.
Kde mocné stromy vládly všem

...

Už nikdo neví co se stane,
snad jen slunce znovu vstane.
Podívat se na svůj háj,
ztracený to – kdysi ráj.

*A dál se vzdýmá hladina,
leskne se v paprscích slunce a hvězd,
životy brázdí nespočty cest,
kdyby tak věděl, jakou se svézt.*

*Kdyby tak poznal, že stačí žít,
nemusí – probůh! vždy všechno mít.
Kdyby pak uznal práva – být.*

*Dej právo loukám,
s tebou tu kvést.
Dej právo stromům,
dýchat to z měst.
Dej právo zvěři,
hájit svůj hrad.
Dej právo jídlu,
důstojně spát.*

*Nebyl ti život dlouhý svěřen,
sic marnosti byls vždycky věren.*

*Nemáš důvod slepě lpět,
na práci – co ničí tenhle svět.*

*Potřebuješ tisíc kravin?
Lepší radost z bujných pastvin.*

Jsi svobodný?

- a co VÍC chtít?

Tak uznej právo Země – být!

*S úctou ji spravuj,
je to tvůj ráj.*

Co předáš dětem?

Bude tu dál?

Jest skromnost ctnost? A stojí víc?

Než auta, šperky, obsah popelnic?

*Jako bys slepý mrhal síly,
na to chtít spatřit nahé víly.*

Ony však nejsou, je to jen blud.

III.

Vesmíre, dávná představo nedozírných plání,
svá tajemství v hlubinách schováš.
S hvězdnou mapou v tomto klání,
lidem nikdo nezabrání,
změnit starý řád – napořád.

On chtěl by poznat jiný svět,
asi že ten jeho je plný běd.
Však! TEĎ může něco změnit,
nemusí jen všechno plnit.
Stačí mít k tomu Vlastní Vůli,
svrhnout tu pokryteckou zvěli.
A radovat se z práva být,
s hrdostí tu čestně žít.

Pak! Nezbyde tu ten podlý řád,
NEZŮSTANE – napořád.

Až pýchu svou na uzdu vezme
a lačnosti se postaví
- mnohé – z toho napraví.

Až překročí vlastní stín,
zas pozná krásu kopretin.
Zas bude vzdávat poctu dešti,
co dobré časy v poušti věští.

A sláva bude patřit všem,
kdo střeží naší krásnou Zem..

A ON TO VÍ

Doslov

O tématu devastace přírody a špatném hospodaření se mluví a mluví. Je s podivem, že My – technologicky a informačně vyspělá společnost hospodaříme s půdou a vlastně obecně zdroji naprosto nezodpovědně oproti našim 'primitivním' předkům. Skoro se zdá, že my jednáme velmi primitivně. Každého zajímá jen jeho okamžitý prospěch a pohodlí -nebo ne?

Slyšel jsem různá srovnání, doba betonová, doba plastová, antropocén, ... Řekl bych spíš doba odpadků, bordelů a nehorázného plýtvání. Učíme se vyrábět a kupovat odpad. Je všude kolem.

- Jak rychle jsme zabordelili oběžnou dráhu? Plýtvá se s věcmi, jídlem, léky, chemikáliemi, energií, ...

Je možné, aby naše konání zde překročilo horizont událostí, kdy vznikne další planeta podobná Venuši?

Jako lidé opakujeme dokola stále ty samé chyby. Poučme se z odkazu předků. Ustavme společnost, která bude hrdá na své zásluhy a poslání v úctě k životu

Podporuji myšlenku celosvětové federace, kde se spojí svobodní občané Země a jejich zájmem bude zodpovědně spravovat nám danou planetu v širším - „kosmickém“ smyslu.

Z historie stále ještě nevíme, kdo vlastně jsme. Kolik kultur už zaniklo a proč? Čeká nás něco lepšího? Jsme toho schopni?

Chci věřit tomu, že jsem víc než pouhý konzument.

Martin Kubát

Na zemi spatříme tvory, kteří budou stále mezi sebou bojovat, a obě strany si navzájem způsobí velké škody a často i smrt. Jejich zloba bude bez hranic. Svými strašnými pařáty vyvrátí valnou část stromů z rozlehlých lesů světa, jedinou jejich touhou bude přinášet nenasytně všemu živému smrt a zármutek, trápení, strach a zahánět je na útěk. Z nezměrné pýchy se budou chtít povznést až k nebesům, ale přílišná váha jejich údů je podrží při zemi. Na zemi nebo pod zemí i ve vodě nezůstane nic, co by nebylo pronásledováno, odstraněno nebo pokaženo a z jedné krajiny přesouváno do druhé; a jejich tělo se stane hrobem všech živých těl, která připravili o život.

Ó světe, jak to že se neotevřeš a nezřítíš do hlubokých trhlin svých ohromných propastí a jeskyň? Neukazuj déle nebesům zrůdu tak krutou a bezcitnou!

ČLOVĚK

Leonardo da Vinci (1452 - 1519)

Powered by
Trained Motion Systematics s.r.o.

www.trained-ms.com